

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL EUROPOS SĄJUNGOS IR ISLANDIJOS
RESPUBLIKOS BEI NORVEGIJOS KARALYSTĖS SUSITARIMO DĖL PERDAVIMO
TVARKOS TARP EUROPOS SĄJUNGOS VALSTYBIŲ NARIŲ IR ISLANDIJOS BEI
NORVEGIJOS RATIFIKAVIMO“ NR. X-1526 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos ratifikavimo“ Nr. X-1526 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas siekiant pakeisti Lietuvos Respublikos pareiškimą, padarytą, remiantis Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos (toliau – Susitarimas) 9 straipsnio 3 dalimi, dėl išduodančių teisminių institucijų paskyrimo pagal Susitarimo 9 straipsnio 1 dalį. Primintina, kad Susitarimu yra sukuriamą procedūra, panaši į Europos arešto orderio, kurią taikant būtų supaprastintas ieškomų asmenų, kurių atžvilgiu yra pradėtas baudžiamasis persekiojimas, ar asmenų, pasislėpusių nuo laisvės atėmimo bausmės vykdymo, perdavimas tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos. Remiantis Susitarimo ratifikavimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalies nuostata, išduodančiomis institucijomis yra paskirtos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija ir Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra. Jeigu arešto orderis būtų susijęs su siekiu patraukti asmenį baudžiamojon atsakomybėn, jį pagal Susitarimą išduotų Generalinė prokuratūra. Jeigu arešto orderis būtų išduodamas dėl laisvės atėmimo bausmės įvykdymo asmenų, pasislėpusių nuo bausmės vykdymo, atžvilgiu, jį turėtų išduoti Teisingumo ministerija. Aptariamas Lietuvos Respublikos pareiškimas buvo padarytas, remiantis Susitarimo ratifikavimo metu galiojančiomis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 69¹ straipsnyje įtvirtintomis taisyklėmis dėl Europos arešto orderio išdavimo. Atsižvelgiant į Lietuvos ir Europos Sąjungos institucijų ekspertų abejones dėl Teisingumo ministerijos galimybės būti laikoma „teismine institucija“ Europos arešto orderio išdavimo prasme, 2013 m. buvo pakeistos atitinkamos BPK nuostatos ir Europos arešto orderio išdavimo funkcija vietoj Teisingumo ministerijos buvo perduota nuosprendį ar nutartį panaikinti bausmės vykdymo atidėjimą arba nutartį dėl lygtinai iš pataisos įstaigos paleisto asmens pasiuntimo į pataisos įstaigą atlikti likusios laisvės atėmimo bausmės priėmusiam Lietuvos Respublikos apygardos teismui pagal nurodytą sprendimą priėmusio teismo veiklos teritoriją.

Pažymėtina, jog Europos Sąjungos Teisingumo Teismas taip pat yra konstatavęs, kad vykdomosios valdžios organas, pvz., Teisingumo ministerija, negali būti paskirta „išduodančiąja teismine institucija“ (žr., 2016 m. lapkričio mėn. 10 d Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą Kovalkovo byloje Nr. C-477/16).

Atsižvelgiant į nurodytas priežastis, Įstatymo projektu yra siekiama pakeisti Lietuvos Respublikos pareiškimą ir vietoj Teisingumo ministerijos, kaip išduodančios arešto orderį institucijos dėl laisvės atėmimo bausmės įvykdymo asmenų, pasislėpusių nuo bausmės vykdymo, atžvilgiu, paskirti nuosprendį ar nutartį panaikinti bausmės vykdymo atidėjimą arba nutartį dėl lygtinai iš pataisos įstaigos paleisto asmens pasiuntimo į pataisos įstaigą atlikti likusios laisvės atėmimo bausmės priėmusį Lietuvos Respublikos apygardos teismą pagal nurodytą sprendimą priėmusio teismo veiklos teritoriją. Pakeitus aptariamą Lietuvos Respublikos pareiškimą, būtų užtikrintas tinkamas bei *Europos Sąjungos acquis* ir nacionalinę teisę atitinkantis Susitarimo taikymas. Pažymėtina, jog Susitarimas įsigaliojo 2019 m. lapkričio 1 d.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu ieškomų asmenų, kurių atžvilgiu yra pradėtas baudžiamasis persekiojimas, ar asmenų, pasislėpusių nuo laisvės atėmimo bausmės vykdymo, perdavimas tarp Lietuvos Respublikos ir Islandijos bei Norvegijos yra vykdomas 1957 m. Europos Tarybos konvencijos dėl ekstradicijos ir jos Papildomų protokolų nustatyta tvarka.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Pakeitus Susitarimo ratifikavimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje padarytą pareiškimą dėl pagal Susitarimą išduodančios arešto orderį institucijos dėl laisvės atėmimo bausmės įvykdymo asmenų, pasislėpusių nuo bausmės vykdymo, atžvilgiu, tai yra vietoj Teisingumo ministerijos nurodžius Lietuvos apygardų teismus, būtų užtikrintas tinkamas bei *Europos Sąjungos acquis* ir nacionalinę teisę atitinkantis Susitarimo taikymas.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priėmus Įstatymo projektą, tiesioginio poveikio kriminogeninei situacijai ir korupcijai nenumatoma.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priėmus Įstatymo projektą, tiesioginio poveikio verslo sąlygoms ir jo plėtrai nenumatoma.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Įstatymo inkorporavimui į teisinę sistemą priimti ar keisti kitų teisės aktų nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymo projektu naujos sąvokos nenustatomos.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštaruja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos teisės aktams.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus Įstatymo projektą, įgyvendinamųjų teisės aktų priimti nereikės.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų nebuvo gauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas ir sritis
„Susitarimas“, „Susitarimo ratifikavimas“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai
Nėra.

Teisingumo ministras
Elvinas Jankevičius
20191128